

Saksnummer	Utvalg/komite	Dato
308/2016	Fylkesrådet	20.09.2016
138/2016	Fylkestinget	03.10.2016
	Komite for utdanning	03.10.2016

Høring - NOU 2016-7 Norge i omstilling - karriereveiledning for individ og samfunn

Sammendrag

Som et ledd i pågående arbeid med å utvikle en nasjonal kompetansestrategi, er det lagt fram en «NOU 2016:7 Norge i omstilling – karriereveiledning for individ og samfunn». I strategien inngår «Gode valg for den enkelte og samfunnet» som ett av fire sektorovergrepene temaområder. I 2015 ble nedsatt et eget ekspertutvalg for livslang karriereveiledning som står bak forslaget i NOU 2016:7. Rapporten er sendt på høring med frist 7. november. Det bes om at tilbakemeldingen gis basert på utvalgets tiltaksliste i kapittel 15 og at det særskilt gis innspill på organiseringen av et fremtidig helhetlig karriereveiledningstilbud.

I denne saken berøres spesielt tema som er mest relevant for fylkeskommunen med anbefalinger knyttet til et helhetlig system, karrieresentrene og partnerskap, karriereveiledningstilbud på nett, grunnopplæringen og integrering av innvandrere. I tillegg gis også noen innspill angående anbefalinger for universitet/høgskoler og NAV.

Bakgrunn

Kunnskapsdepartementet (KD), i samarbeid med Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD), Nærings- og fiskeridepartementet (NFD), Arbeids- og sosialdepartementet (ASD) og Justisdepartementet (JD) arbeider med å utvikle en nasjonal kompetansepolitisk strategi. Strategien tar utgangspunkt i 4 tema-/satsingsområder der ett av disse omhandler «Gode valg for den enkelte og samfunnet». Som et ledd i arbeidet ble det våren 2015 satt ned et eget ekspertutvalg (karriereveiledningsutvalget) som skulle se på økt kvalitet og tilgang til karriereveiledning. Utvalget leverte en egen delrapport høsten 2015; *Karriereveiledning i en digital verden*. Denne ble behandlet av fylkesrådet i februar i år der det ble gitt en egen høringsuttalelse. Hovedinnstillingen *NOU 2016:7 Norge i omstilling – karriereveiledning for individ og samfunn* ble levert 25. april i år.

Ekspertutvalget var primært sammensatt av fagpersoner innen ulike felt. Partene i arbeidslivet ble derfor gitt mulighet til å komme med en samlet uttalelse til sluttrapporten som ble levert 8. juni. Denne er også vedlagt saken da det også gis anledning for høringsinstansene til å kommentere uttalelsen fra organisasjonene. Karriereveiledningsutvalgets hovedforslag kan oppsummeres slik:

En kraftig satsing på fylkesvise karrieresentre som skal ivareta behov for karrieretjenester til

alle voksne over 19 år. Tilbudet foreslås finansiert av rammetilskudd fra KD, ASD og JD da alle løser oppgaver innen de tre departementenes samfunnsoppdrag. Utvalget foreslår å sikre tilbudet gjennom å lovfeste at fylkeskommunen har plikt til å ha et tilstrekkelig karriereveiledningstilbud til denne gruppen. Utvalget foreslår videre at lærlinger skal få rett til karriereveiledning på lik linje med elever i grunnskole og videregående skoler.

Utvalget foreslår at innvandrere må få bedre tilgang til karriereveiledning. Karriereveiledning må få en større plass i introduksjonsprogrammet, og at alle må få tilgang til veiledning ved et karrieresenter.

Veiledningen i skolen foreslås styrket. Karriereveileder bør være en egen fulltidsstilling i skolen – og ikke inngå som en funksjon i lærerjobben. Tjenesten profesjonaliseres gjennom kompetansekrav med utdanning innen karriereveiledning på minst 60 studiepoeng. Lærere i faget utdanningsvalg må ha karriererefaglig utdanning på minimum 30 studiepoeng for å kunne undervise i faget. Det foreslås videre at karriereveiledere på karrieresentrene og i skolene på sikt bør ha mastergrad i faget.

Utvalget foreslår flere tiltak for å sikre økt kvalitet og profesjonalitet i karriereveiledningen. Det pekes på behov for bl.a. å ha et nasjonalt kvalitetsrammeverk som inkluderer kompetansestandarder for alle som jobber med karriereveiledning i det offentlige, en nasjonal rammeplan for befolkningens utvikling av karrierekompetanse, et nasjonalt system for evaluering og statistikk, etiske retningslinjer for karriereveiledere.

Når det gjelder partene i arbeidslivets kommentarer til rapporten er det enighet om at følgende hovedpunkt er avgjørende for et helhetlig system:

- Det må så raskt som mulig etableres et helhetlig system for karriereveiledning
- Det må settes av tilstrekkelig med ressurser til en satsing på og koordinering av et helhetlig system for karriereveiledning
- Tilbudet om god karriereveiledning til hele befolkningen må styrkes betydelig
- Ansvar og oppgaver må tydeliggjøres både på nasjonalt og regionalt nivå
- Det må stilles krav til karriereveilederes kompetanse

Vurderinger

Fylkesrådet er enig i mye av utvalgets situasjonsbeskrivelse. Det norske samfunnet står overfor flere store utfordringer i årene som kommer. De fleste må regne med at utdannings- og karrierevalg må tas flere ganger og gjennom hele livsløpet. Tilgang til karriereveiledningstjenester av høy kvalitet er derfor av stor betydning. Karriereveiledning er et effektivt virkemiddel for omstilling der mange vil ha behov for informasjon og veiledning for å håndtere omstilling. God karriereveiledning kan bidra til mindre frafall og færre omvalg både i grunnopplæringen og i høyere utdanning. I dette inngår også å motivere flere som har falt ut av skolesystemet til å fullføre utdanningen. I Nordland er det høstet gode erfaringer gjennom ulike samarbeidstiltak med NAV for å få arbeidsledig ungdom mellom 16-30 år i utdanning og jobb. Mange innvandrere bringer også med seg både formal- og realkompetanse. Det er svært viktig av den enkelte får godkjent og verdsatt tidligere utdanning og raskt kommer i et videre kvalifiseringsløp for aktuell jobb.

Fylkesrådet vil videre framheve viktigheten av å se tilbud om karriereveiledning og individets

behov, i en større sammenheng. Veiledning til utdanning og yrke må ta utgangspunkt i arbeidslivets behov. Vi må i minst mulig grad hindre at vi utdanner unge og voksne til et yrke der det ikke er plass til dem. En viktig del av karriereveiledningen er derfor en realitetsorientering både når det gjelder den enkeltes forutsetninger for utdanning/jobb men også muligheter jobb basert på arbeidslivets behov.

Fylkesrådet viser til oppsummering av utvalgets forslag til tiltaksliste i kapitel 15 og gir med dette en tilbakemelding på de forslag som i størst grad angår fylkeskommens ansvarsområde i samarbeid med andre instanser.

Kap. 15.1.1 Et helhetlig system

Fylkesrådet støtter anbefalingene som er lagt fram men vil spesielt presisere følgende:

I tillegg til å ha et partnerskap i fylkene som sikrer samarbeid mellom ulike aktører om karriereveiledning, må det etableres et langt mer forpliktende nasjonalt kompetansepolitisk samarbeid på området. Dette må være forankret i berørte departement der særlig KD, ASD, KMD og JD har et ansvar. Tilbud om karriereveiledning må omfatte hele befolkningen. Det må tydeliggjøres hvilken rolle Vox (Nasjonalt fagorgan for kompetansepolitikk), Utdanningsdirektoratet og NAV skal ha. I dag oppleves det som noe uavklart mellom Vox og Utdanningsdirektoratet. Også på fylkesnivå må partens ansvar være klart. I Nordland er det laget en egen avtale mellom NAV og fylkeskommunen som avklarer samarbeid og roller. Det er også laget en veiledende oppgavebeskrivelse når det gjelder yrkes – og utdanningsveiledningen i skolen, som er under revisjon.

Den enkelte bruker må være i fokus i arbeid for et mest mulig helhetlig system. Det betyr at tilbudene må være godt kjent for ulike grupper der det er klart hvem som har ansvar for hva. Der det er hensiktsmessig for den enkelte bør også tilbud samordnes. Fylkesrådet vil her spesielt peke på gode erfaringer i Nordland med at karrieresentrene ivaretar oppgaver knyttet til videregående opplæring for voksne. Dette gjelder blant annet informasjon om tilbud, avklaring av rett til opplæring, oppfølging realkompetansevurdering. Det pågår i dag en prosess med at også andre oppgaver knyttet kartlegging, kvalifisering, studieveiledning og prøveavvikling, blir en del av karrieresentrenes tilbud. Fylkesrådet er videre enig i innspill fra partene i arbeidslivet om at karrieresentrene må fungere som et ressurscenter for alle som jobber med karriereveiledning lokalt og sentrene må inngå forpliktende avtaler med relevante aktører, herunder arbeidslivet. Dette innebærer bl.a. å være en viktig støtte til rådgivningsarbeidet i skolen.

Fylkesrådet er enig i at det bør utarbeides et nasjonalt kvalitetsrammeverk for karriereveiledning og at det utvikles kompetansestandarder for ulike roller i tjenestene. Det bør videre utarbeides etiske retningslinjer for karriereveiledningsfeltet.

Kap. 15.1.2 Karrieresentre og partnerskap

Fylkesrådet er enig i at alle over 19 år skal få et tilbud om karriereveiledning. Når det gjelder tilsvarende tilbud for unge i grunnskolen og videregående skoler, ivaretas dette av skolene der elevene har en lovfestet rett. Fylkesrådet støtter at det også kan være en lovfestet plikt for fylkeskommunene og forutsetter da en betydelig økt nasjonal finansiering til drift og videre utvikling av karrieresentrene. Manglende tilbud for alle voksne var også bakgrunnen for at Nordland allerede i 2004 etablerte 5 veiledningssentre. For å ha et fylkesdekkende tilbud er

det i dag 9 regionale karrieresentre som gir tilbud til alle voksne og er i tillegg en ressurs for skolene, bedrifter og NAV. Fylkeskommunen bidrar med ca. 50 % av finansieringen, til sammen ca. 10 mill. kr. Det forutsettes at øvrige finansiering dekkes av kommunene og NAV. NAVs eventuelle tilskudd er basert på utlysning av tiltak der fylkeskommunen og karrieresentrene må konkurrere med andre om oppdrag. Mangelfull finansiering i dag betyr at flere sentre må bruke betydelig innsats og krefter på å søke på ulike prosjekter for å finansiere basisdriften. Dette er ikke holdbart.

Fylkesrådet vil peke på at karrieresentrene er en viktig ressurs for NAVs brukere. I underkant av 20% av de som oppsøker sentrene er direkte henvist fra NAV. Den enkelte får informasjon og veiledning om ulike muligheter utdanningssystemet basert på egne forutsetninger. Det er derfor helt nødvendig at Arbeids- og sosialdepartementet går inn med finansiering av drift til karrieresentrene. NAVs virkemidler kan på denne måten i større grad kunne målrettes med hensyn til tiltak som settes i verk. Fylkesrådet mener finansiering bør kunne løses ved omdisponering innen allerede eksisterende ressurser til NAV. NAV fylke må få mer frihet i bruk av egne tiltaksmidler til å samfinansiere tjenesten.

Fylkesrådet støtter forslag om at drift til karrieresentrene også må tas fra Justisdepartementets budsjett. Tidlig karriereveiledning til nyankomne innvandrere er svært viktig for rask integrering og kvalifisering til jobb. Innvandrerguppen utgjør i dag i underkant av 20% av brukerne. Det vises til ytterligere innspill til kap. 15.1.8

Kunnskapsdepartementet må etter fylkesrådets mening ta ansvar for den største finansieringsandelen. I dag gis ett flatt tilskudd, ca. 1,8 mill. kr. til alle fylkene forutsatt de har minst ett karrieresenter og for øvrig fyller vilkår for oppgaver og rapportering. Fylkesrådet mener ikke dette er riktig. Tilskudd bør ta utgangspunkt i flere kriterier der fylkeskommunens egen satsing på utbygging av karrieresenter må være et viktig grunnlag for fordeling av statlige midler.

Fylkesrådet støtter utvalgets forslag at sentrenes kjerneoppgaver skal være å tilby karriereveiledning til alle over 19 år og at basisfinansiering kan knyttes til dette. Karrieresentrene må i tillegg være en kompetansestøtte til grunnskoler, videregående skoler, NAV, arbeidslivet og andre. Fylkesrådet vil spesielt peke på behov for å støtte opp om karriereveiledningen i det 13-årige skoleløpet der karrieresentrene i Nordland i dag også har en viktig rolle. Gode erfaringer tilsier videre at sentrene må være en ressurs når det gjelder å samarbeide med bedrifter i omstilling - bistå den enkelte og bedriften, jf også forslag fra partene i arbeidslivet. Slike tiltak må finansieres særskilt.

Fylkesrådet er ikke enig i at det skal være et krav at veiledere på karrieresentrene må ha karrierefaglig utdanning på masternivå. Det er viktig at hvert senter innehar en bredde når det gjelder kompetanse ut fra hvilke oppgaver de skal løse. God kompetanse om og erfaring fra arbeidslivet er viktig i tillegg til å ha en spisskompetanse i karriereveiledning. Det bør derfor være rom for lokale tilpasninger, med minimumskrav 60 studiepoeng i karriereveiledning.

Når det gjelder utvalgets forslag til partnerskap, er fylkesrådet enig i at dette må ha et sterke strategisk rolle enn i dag og settes i en kompetansepolitisk kontekst. Fylkespartnerskapet i Nordland er i dag satt sammen fra ledelsesnivå i fylkeskommunen (næring og utdanning), NAV, NHO, LO, KS og fylkesmannen (oppvekst). I tillegg er det etablert regionale partnerskap for hvert karrieresenter der kommunene, videregående skoler, NAV og næringslivet er representert. Fylkesrådet vil framheve at det er viktig å ha hensiktsmessige

samarbeidsorganer både regionalt og på fylkesnivå. Kommunene må primært være representert i den enkelte region mens KS deltar på fylkesnivå. Fylkesrådet støtter partenes kommentar til rapporten at også arbeidslivets parter må være representert, og viser til god praksis i Nordland.

15.1.3 Karriereveiledningstilbud på nett

Fylkesrådet har tidligere gitt innspill på delrapport *Karriereveiledning i en digital verden*. I tillegg til vurderingene som framkom i saken ble følgende vektlagt i uttalelsen:

1. En karriereveiledningstjeneste på nett må være et supplement til et fysisk veiledningstilbud «ansikt til ansikt».
2. Hele befolkningen må være i målgruppen for en ny nettbasert e-veiledningstjeneste.
3. Kunnskapsdepartementet bør ha ansvar for det tilbudet i tett samarbeid med andre departement og instanser. Senter for IKT i utdanningen bør få ansvar for å utvikle og drifte tilbudet.
4. De fylkesvise partnerskapene for karriereveiledning og karrieresentrene må inngå i organisasjonsmodellen der ansatte i regionale karrieresentre må brukes som e-veiledere. Antall årsverk for e-veiledning bør justeres mellom fylkene og Senter for IKT i utdanningen, der en større andel legges til fylkeskommunene og til karrieresentrene.
5. Det må gjøres en rolleavklaring mellom andre offentlige tjenester som delvis overlapper et slikt tilbud. Regjeringen må videre pålegge alle relevante offentlige aktører å dele data av relevans for nettstedet, der dette er mulig og hensiktsmessig.

15.1.4 Grunnopplæringen – det 13-årige skoleløp

Fylkesrådet er enig i at det er behov for å styrke rådgivningstilbudet i grunnskole og videregående skole, både når det gjelder ressurser og kompetanseutvikling. Nordland fylkeskommune vedtok allerede i 2011 at rådgiver i videregående skoler skal minimum 60 studiepoeng med rådgiverrelevant utdanning. Forslag om krav til 60 studiepoeng karrierefaglig utdanning støttes. Det bør også utvikles kompetansekrav som åpner for at flere yrkesgrupper med slik utdanning kan fylle stillingen.

Når det gjelder forslag om at karriereveiledere i grunnopplæringen på sikt skal ha en mastergrad i karriereveiledning, er fylkesrådet ikke enig i at dette skal være et krav. Det er viktig at rådgivere kan ha en allsidig bakgrunn, med blant annet erfaring fra arbeidslivet. Lokale forhold og vurderinger må derfor ligge til grunn, deriblant kompetanse til øvrig elevtjeneste videregående skoler.

Utvalget foreslår at karriereveiledere primært skal være ansatt i fulltidsstillinger. Fylkesrådet mener det er et mål å ha karriereveiledere i egne stillinger og ikke som en funksjon, slik det er ved mange skoler. I 2011 ble det også gjort vedtak i Nordland om at ved ledighet i rådgivertjenesten skal det lokalt vurderes hvordan behovet dekkes og om hvilke kompetanse som er ønskelig utover minimumskrav. Det anbefales at skolene ansetter rådgivere i hel- eller delstilling, med mulighet til å kombinere en delstilling som rådgiver med andre relevante oppgaver. Fylkesrådet støtter utvalgets forslag om å ha rådgivere ansatt i stillinger i stedet for å ha dette som en funksjon.

Utvalget foreslår også at rådgivningsfunksjonen deles og at utdannings- og yrkesrådgivningen omtales som karriereveiledning. Fylkesrådet støtter forslag om begrepsbruk og mener også det er gode grunner for å dele rådgivningsfunksjonen. Lokale forhold, som blant annet skolestørrelse og kompetanse til ansatte bør imidlertid ligge til grunn for organisering på den

enkelte skole. Fylkestinget vedtok derfor i 2015 at det fortsatt skal være opp til den enkelte videregående skole å vurdere om rådgivningstjenesten skal deles mellom sosialpedagogisk rådgiving og utdannings- og yrkesrådgiving eller om områdene skal dekkes av samme person. Skolene må informere elever og foreldre om oppgavene som ligger til den enkelte rådgiver. Begge kjønn bør videre være representert i rådgivertjenesten uavhengig om den er delt eller ikke.

Fylkesrådet vil for øvrig bemerke at utvalget har gjort mangelfulle vurderinger med hensyn til å vurdere forslag knyttet til grunnskoler og videregående skoler. Mange små ungdomsskoler gjør det urealistisk å sette samme krav som for større videregående skoler. Det bør også være aktuelt å vurdere om små skoler kan ha en karriereveileder/rådgiver som dekker flere skoler.

Fylkesrådet støtter imidlertid forslag om at det bør legges opp til en karrierefaglig utdanning for lærere som skal undervise i faget utdanningsvalg i ungdomsskolen og at faget bør være en del av den statlige videreutdanningsordning, kompetanse for kvalitet. Det bør imidlertid vurderes nærmere om dette skal være et absolutt krav eller en anbefaling.

Fylkesrådet støtter også at det bør vurderes å innføre et karriereveiledningsfag for elever på studieforbereende program. Som et minimum bør det uansett utarbeides veiledninger på hvordan karriereveiledning innarbeides i ulike fag. Karriereveiledning er en omfattende prosess der også deler av innholdet med fordel kan inngå i for eksempel samfunnsfag, norsk, matematikk med mer.

Det er videre viktig at lærlinger får rett til rådgivning på lik linje med elever i videregående skole. Dette er også i samsvar med vedtak gjort i fylkestingssak 12/15 «Status og videre utvikling av rådgivertjenesten i Nordland».

15.1.6 Universiteter og høyskoler

Fylkesrådet støtter at alle høyere utdanningsinstitusjoner skal tilby gode karriereveiledningstjenester til studentene. Samtidig er det viktig at det må være et samarbeid mellom tilbudet som gis på de fylkesvise karrieresentrene og tilbudet på universitet og høyskoler. Her kan UH-sektoren også inngå samarbeid med det regionale tilbudet i fylkeskommunen der universiteter og høyskoler gjennom en finansieringsmodell kan bruke de fylkesvise karrieresentrene til karriereveiledning av sine studenter.

15.1.7 NAV

Fylkesrådet støtter at NAV har en viktig rolle i partnerskap for karriereveiledning og at dette må være forankret i fylkesvise samarbeidsavtaler, slik praksis også er i Nordland. Ansatte på NAV og karrieresentrene har ulik spisskompetanse som må brukes til beste for den enkelte. Det vil være lite hensiktsmessig at ansatte på NAV skal ha utfyllende kompetanse på utdanningssystemet og alle muligheter her, inkludert realkompetansevurdering. Fylkesrådet stiller seg også sterkt tvilende til utvalgets forslag om behov for karrierefaglig utdanning på masternivå hos ansatte på NAV. Det bør her være mer hensiktsmessig å bruke karrieresentrene slik det gjøres i dag. Det er også vesentlig for mange NAV-brukere at veiledningen som gis på karrieresentrene er nøytral, dvs. det er ikke knyttet til forutsetninger om økonomisk støtte til for eksempel livsopphold, kurs, utdanning.

15.1.8 Integrering

Fylkesrådet er enig i at det er viktig at nyankomne innvandrere må sikres tilstrekkelig tilgang til karriereveiledning allerede i introduksjonsordningen. Personer som med stor sannsynlighet vil få opphold, må allerede i mottak få tilgang til karriereveiledning der karrieresentrene har et ansvar. Fylkesrådet støtter således pågående arbeid med etablering av integreringsmottak der dette ligger til grunn. Det må også informeres godt om tilbud om karriereveiledning til nyankomne innvandrere når de bosettes i en kommune. I tillegg er det viktig at også arbeids- og familieinnvandrere sikres tilbud om tidlig karriereveiledning

Fylkesrådet vil videre framheve at det må etableres et sterkere samarbeid mellom spesielt kommunene, fylkeskommunene og NAV når det gjelder denne målgruppen. Tidlig karriereveiledning og samarbeid om videre kvalifisering og utdanning for rask å komme ut i jobb, er svært viktig både for den enkelte og samfunnet. Programrådgivere i introduksjonsprogrammet må ha nødvendig kompetanse for å undervise i norsk og samfunnskunnskap. Om det også skal være krav til 30 studiepoeng karriereveiledning, kan det imidlertid stilles spørsmål om. Her kan karrieresentrene brukes. Når det gjelder kommunal deltakelse i fylkesvise partnerskap vil fylkesrådet framheve at dette spesielt er viktig i regionale partnerskap i tillegg til deltakelse på fylkesnivå.

Konsekvenser

Saken har ingen dirkete økonomiske konsekvenser. Det forutsettes imidlertid en betydelig økt nasjonal satsing på området som omfatter økte tilskudd til fylkene for å få gjennomført skisserte forslag.

Fylkesrådets innstilling til vedtak

1. Fylkestinget mener framlagt NOU 2016:7 «Norge i omstilling – karriereveiledning for individ og samfunn» gir et godt kunnskapsgrunnlag for videre utvikling av et helhetlig karriereveiledningstilbud.
2. Fylkestinget vil presisere at tilbud om karriereveiledning ikke bare må ses i sammenheng med individets behov men også kobles sammen med arbeidslivets behov for kompetanse.
3. Fylkestinget mener det er viktig at det nasjonale politiske ansvaret må få en tydeligere plassering der Kunnskapsdepartementet har en overordnet rolle men der også andre departement har et klart ansvar.
4. Et helhetlig tilbud om karriereveiledning må være godt kjent for befolkningen med god avklaring av ansvar og oppgaver.
5. Fylkestinget støtter forslag om at fylkeskommunene bør få en lovfestet plikt til å gi alle over 19 år et tilbud om karriereveiledning, forutsatt nødvendig nasjonal medfinansiering.
6. Fylkestinget mener det nå må prioriteres å få en betydelig økt finansiering av karrieresentrene der også Arbeids- og sosialdepartementet og Justis – og beredskapsdepartementet bidrar med midler. Fylkeskommunenes egen satsing må være et viktig kriterium og grunnlag for tildeling av nasjonale rammetilskudd.
7. Karrieresentrenes oppgave må være å gi alle over 19 år karriereveiledning i tillegg til å være en ressurs for grunnskoler, videregående skoler, NAV, arbeidslivet og andre

etter nærmere avtale. Karrieresentrene må ha en sentral rolle i veiledning av innvandrere og flyktninger.

8. Fylkestinget mener det er viktig å ha slagkraftige partnerskap både på fylkesnivå og regionalt som arbeider for strategisk utvikling av karriereveiledningen i fylket i tillegg til å kunne ha et bredere kompetansepolitisk mandat. Både fylkeskommunen, NAV, NHO, LO, KS og fylkesmannen bør minimum inngå i fylkespartnerskapet mens videregående skoler, NAV, kommunene, næringsliv og organisasjoner bør være en del av regionale partnerskap.
9. Fylkestinget mener en karriereveiledningstjeneste på nett er et supplement til et fysisk tilbud «ansikt til ansikt» og støtter at Senter for IKT i utdanningen får ansvar for dette. Ansatte i fylkesvise karrieresentre og deres spisskompetanse, må brukes som e-veiledere i større omfang enn i utvalgets forslag.
10. Rådgivningstilbudet i grunnskoler og videregående skoler må styrkes både når det gjelder ressurser og kompetanse. Rådgivere i videregående skoler bør i størst mulig grad være ansatt i egne stillinger i stedet for å ha dette som en funksjon.
11. Fylkestinget mener det som regel kan være best å dele rådgivningstjenesten mellom sosialpedagogisk rådgivning og karriereveiledning. Det bør imidlertid fortsatt være opp til den enkelte skole å vurdere hva som er mest hensiktsmessig ut fra lokale forhold
12. Det bør vurderes å innføre et karriereveiledningsfag for elever på studieforberedende fag. I tillegg må det arbeides med å styrke kompetansen og legge til rette for å integrere karrierelæring i ulike fag
13. Fylkestinget støtter ikke forslag til krav om masterutdanning til veiledere på karrieresentrene. Minimumskrav bør settes på 60 studiepoeng – også som for rådgivere i videregående skole.
14. Det bør legges opp til en karrierefaglig utdanning for lærere i grunnskolen som underviser i faget utdanningsvalg.
15. Det må etableres et sterkere samarbeid mellom universitet og høyskoler og fylkeskommunen når det gjelder tilbud om karriereveiledning til studenter.
16. Fylkestinget mener det er svært viktig med et nært samarbeid mellom NAV og fylkeskommunen når det gjelder tilbud om karriereveiledning og bruk av karrieresentrene til NAVs målgruppe. NAV fylke bør gis mulighet til bruk av egne tiltaksmidler til finansiering av tilbudene.
17. Innvandrere må sikres tidlig karriereveiledning – både i asylmottak og i forbindelse med bosetting og deltakelse i introduksjonsordningen. I tillegg må arbeids- og familieinnvandrere få tilbud om tidlig karriereveiledning.

Bodø den 20.09.2016

Tomas Norvoll
fylkesrådsleder
sign

Hild-Marit Olsen
fylkesråd for utdanning
sign

20.09.2016 Fylkesrådet

Innstilling fra Fylkesrådet

Fylkesrådets innstilling enstemmig vedtatt

03.10.2016 Fylkestinget

Innstillinga fra komite for utdanning ble lagt fram av saksordfører Hilde Holand, KrF:

1. Fylkestinget mener framlagt NOU 2016:7 «Norge i omstilling – karriereveiledning for individ og samfunn» gir et godt kunnskapsgrunnlag for videre utvikling av et helhetlig karriereveiledningstilbud.
2. Fylkestinget vil presisere at tilbud om karriereveiledning ikke bare må ses i sammenheng med individets behov men også kobles sammen med arbeidslivets behov for kompetanse.
3. Fylkestinget mener det er viktig at det nasjonale politiske ansvaret må få en tydeligere plassering der Kunnskapsdepartementet har en overordnet rolle men der også andre departement har et klart ansvar.
4. Et helhetlig tilbud om karriereveiledning må være godt kjent for befolkningen med god avklaring av ansvar og oppgaver.
5. Fylkestinget støtter forslag om at fylkeskommunene bør få en lovfestet plikt til å gi alle over 19 år et tilbud om karriereveiledning, forutsatt nødvendig nasjonal medfinansiering.
6. Fylkestinget mener det nå må prioriteres å få en betydelig økt finansiering av karrieresentrene der også Arbeids- og sosialdepartementet og Justis – og beredskapsdepartementet bidrar med midler. Fylkeskommunenes egen satsing må være et viktig kriterium og grunnlag for tildeling av nasjonale rammetilskudd.
7. Karrieresentrenes oppgave må være å gi alle over 19 år karriereveiledning i tillegg til å være en ressurs for grunnskoler, videregående skoler, NAV, arbeidslivet og andre etter nærmere avtale. Karrieresentrene må ha en sentral rolle i veiledning av innvandrere og flyktninger.
8. Fylkestinget mener det er viktig å ha slagkraftige partnerskap både på fylkesnivå og regionalt som arbeider for strategisk utvikling av karriereveiledningen i fylket i tillegg til å kunne ha et bredere kompetansepolitisk mandat. Både fylkeskommunen, NAV, NHO, LO, KS og fylkesmannen bør minimum inngå i fylkespartnerskapet mens videregående skoler, NAV, kommunene, næringsliv og organisasjoner bør være en del av regionale partnerskap.
9. Fylkestinget mener en karriereveiledningstjeneste på nett er et supplement til et fysisk tilbud «ansikt til ansikt» og støtter at Senter for IKT i utdanningen får ansvar for dette. Ansatte i fylkesvise karrieresentre og deres spisskompetanse, må brukes som e-veiledere i større omfang enn i utvalgets forslag.
10. Rådgivningstilbudet i grunnskoler og videregående skoler må styrkes både når det gjelder ressurser og kompetanse. Rådgivere i videregående skoler bør i størst mulig grad være ansatt i egne stillinger i stedet for å ha dette som en funksjon.
11. Fylkestinget mener det som regel kan være best å dele rådgivningstjenesten mellom sosialpedagogisk rådgivning og karriereveiledning. Det bør imidlertid fortsatt være opp til den enkelte skole å vurdere hva som er mest hensiktsmessig ut fra lokale forhold

12. Det bør vurderes å innføre et karriereveiledningsfag for elever på studieforberedende fag. I tillegg må det arbeides med å styrke kompetansen og legge til rette for å integrere karrierelæring i ulike fag
13. Fylkestinget støtter ikke forslag til krav om masterutdanning til veiledere på karrieresentrene. Minimumskrav bør settes på 60 studiepoeng – også som for rådgivere i videregående skole.
14. Det bør legges opp til en karrierefaglig utdanning for lærere i grunnskolen som underviser i faget utdanningsvalg.
15. Det må etableres et sterkere samarbeid mellom universitet og høyskoler og fylkeskommunen når det gjelder tilbud om karriereveiledning til studenter.
16. Fylkestinget mener det er svært viktig med et nært samarbeid mellom NAV og fylkeskommunen når det gjelder tilbud om karriereveiledning og bruk av karrieresentrene til NAVs målgruppe. NAV fylke bør gis mulighet til bruk av egne tiltaksmidler til finansiering av tilbudene.
17. Innvandrere må sikres tidlig karriereveiledning – både i asylmottak og i forbindelse med bosetting og deltakelse i introduksjonsordningen. I tillegg må arbeids- og familieinnvandrere få tilbud om tidlig karriereveiledning.

Marius Hansen, H, fremmet Høyres forslag fra komiteen:

Fylkestinget støtter forslag til krav om masterutdanning til veiledere på karrieresentrene, men da med mulighet for at en betydelig realkompetanse kan kompensere for kravet til masterutdanning.

Allan Ellingsen, Frp, fremmet Høyres forslag fra komiteen:

Innvandrere må sikres tidlig karriereveiledning – i forbindelse med bosetting og deltakelse i introduksjonsordningen. I tillegg må arbeids- og familieinnvandrere få tilbud om tidlig karriereveiledning.

Votering i plenum

Komiteinnstillinga punktene 1-12 og 14-16 enstemmig vedtatt 43 stemmer (1Frp permisjon, 1Ap utbytte).

Komiteinnstillinga punkt 13 vedtatt mot 9 stemmer avgitt for Høyres forslag (9H).

Komiteinnstillinga punkt 17 vedtatt mot 4 stemmer avgitt for Frps forslag (4Frp).

FT 138/2016

Vedtak

1. Fylkestinget mener framlagt NOU 2016:7 «Norge i omstilling – karriereveiledning for individ og samfunn» gir et godt kunnskapsgrunnlag for videre utvikling av et helhetlig karriereveiledningstilbud.
2. Fylkestinget vil presisere at tilbud om karriereveiledning ikke bare må ses i

sammenheng med individets behov men også kobles sammen med arbeidslivets behov for kompetanse.

3. Fylkestinget mener det er viktig at det nasjonale politiske ansvaret må få en tydeligere plassering der Kunnskapsdepartementet har en overordnet rolle men der også andre departement har et klart ansvar.
4. Et helhetlig tilbud om karriereveiledning må være godt kjent for befolkningen med god avklaring av ansvar og oppgaver.
5. Fylkestinget støtter forslag om at fylkeskommunene bør få en lovfestet plikt til å gi alle over 19 år et tilbud om karriereveiledning, forutsatt nødvendig nasjonal medfinansiering.
6. Fylkestinget mener det nå må prioriteres å få en betydelig økt finansiering av karrieresentrene der også Arbeids- og sosialdepartementet og Justis – og beredskapsdepartementet bidrar med midler. Fylkeskommunenes egen satsing må være et viktig kriterium og grunnlag for tildeling av nasjonale rammetilskudd.
7. Karrieresentrenes oppgave må være å gi alle over 19 år karriereveiledning i tillegg til å være en ressurs for grunnskoler, videregående skoler, NAV, arbeidslivet og andre etter nærmere avtale. Karrieresentrene må ha en sentral rolle i veiledning av innvandrere og flyktninger.
8. Fylkestinget mener det er viktig å ha slagkraftige partnerskap både på fylkesnivå og regionalt som arbeider for strategisk utvikling av karriereveiledningen i fylket i tillegg til å kunne ha et bredere kompetansepolitisk mandat. Både fylkeskommunen, NAV, NHO, LO, KS og fylkesmannen bør minimum inngå i fylkespartnerskapet mens videregående skoler, NAV, kommunene, næringsliv og organisasjoner bør være en del av regionale partnerskap.
9. Fylkestinget mener en karriereveiledningstjeneste på nett er et supplement til et fysisk tilbud «ansikt til ansikt» og støtter at Senter for IKT i utdanningen får ansvar for dette. Ansatte i fylkesvise karrieresentre og deres spisskompetanse, må brukes som e-veiledere i større omfang enn i utvalgets forslag.
10. Rådgivningstilbudet i grunnskoler og videregående skoler må styrkes både når det gjelder ressurser og kompetanse. Rådgivere i videregående skoler bør i størst mulig grad være ansatt i egne stillinger i stedet for å ha dette som en funksjon.
11. Fylkestinget mener det som regel kan være best å dele rådgivningstjenesten mellom sosialpedagogisk rådgivning og karriereveiledning. Det bør imidlertid fortsatt være opp til den enkelte skole å vurdere hva som er mest hensiktsmessig ut fra lokale forhold
12. Det bør vurderes å innføre et karriereveiledningsfag for elever på studieforberedende fag. I tillegg må det arbeides med å styrke kompetansen og legge til rette for å integrere karrierelæring i ulike fag
13. Fylkestinget støtter ikke forslag til krav om masterutdanning til veiledere på karrieresentrene. Minimumskrav bør settes på 60 studiepoeng – også som for rådgivere i videregående skole.
14. Det bør legges opp til en karrierefaglig utdanning for lærere i grunnskolen som underviser i faget utdanningsvalg.
15. Det må etableres et sterkere samarbeid mellom universitet og høyskoler og fylkeskommunen når det gjelder tilbud om karriereveiledning til studenter.
16. Fylkestinget mener det er svært viktig med et nært samarbeid mellom NAV og fylkeskommunen når det gjelder tilbud om karriereveiledning og bruk av karrieresentrene til NAVs målgruppe. NAV fylke bør gis mulighet til bruk av egne tiltaksmidler til finansiering av tilbudene.
17. Innvandrere må sikres tidlig karriereveiledning – både i asylmottak og i forbindelse

med bosetting og deltakelse i introduksjonsordningen. I tillegg må arbeids- og familieinnvandrere få tilbud om tidlig karriereveiledning.

Vedlegg

Tittel	DokID
NOU 2016-7 Norge i omstilling - karriereveiledning for individ og samfunn	754288
Kommentar NOU 2016-7 fra Arbeidsgruppe - Karriereveiledning	754290
Til høring NOU 2016:7 - karriereveiledningsutvalgets sluttrapport - høringsfrist 07.11.2016	736998
FT-sak 138-2016 - Utdanningsforbundets merknader	760718